

Organic
Sweden

Ekologiska Lantbruksbarometern 2020

Om Ekologiska Lantbruksbarometern

Ekologiska Lantbruksbarometern undersöker hur svenska ekobönder ser på marknadsutvecklingen och framtiden för sitt företagande i Sverige. Den kunskapen och förståelsen är central för såväl enskilda ekobönder som för branschaktörer och beslutsfattare i arbetet med att utveckla svenskt ekolantbruk och marknad. Det är andra året som Ekologiska Lantbruksbarometern genomförs och syftet är därför också att jämföra 2020 års resultat med 2019.

Ekologiska Lantbruksbarometern bygger på 500 intervjuer med ekolantbrukare,

utförda av KANTAR Sifo på uppdrag av Ekologiska Lantbrukarna och Organic Sweden. De två beställande organisationerna ansvarar för rapportens tolkningar, slutsatser och reflektioner utifrån de enkät-svar som Kantar Sifo tagit fram.

Rapporten är en del av Jordbruksverket "Åtgärdsplan för att öka produktion, konsumtion och export av ekologiska livsmedel" som antogs 2018 för att nå målen om ekologisk produktion och konsumtion i regeringens handlingsplan till nationella livsmedelsstrategin.

Resultaten i korthet

- ◆ **56%** anser att företagets lönsamhet är ganska eller mycket god, det är fler än 2019 (50%).
- ◆ **37%** av gårdarna planerar betydande investeringar de kommande tre åren, det är fler än 2019 (31%).
- ◆ En tredjedel (**29%**) planerar att investera i utrustning för förädling.
- ◆ En fjärdedel (**24%**) tror att export av ekologiska produkter från Sverige kommer vara viktigt i framtiden, jämfört med 18% från förra årets undersökning.
- ◆ **27%** tror att de framförallt kommer sälja via direktförsäljning (REKO-ringar, digital handel, gårdsbutik eller Bondens marknad).
- ◆ Tre av tio (**31%**) anser att lönsamhet är den största utmaningen för att utveckla ekoproduktionen.

BAKGRUND, METOD & SYFTE

Bakgrund

Sverige är världsledande på ekologisk produktion och marknad. År 2019 var drygt 20% av jordbruksmarken i Sverige omlagd till ekologisk produktion och den totala försäljningen av ekologiskt certifierade livsmedel omsatte 28,2 miljarder (importerade varor inräknade). Försäljning av svensk ekoråvara omsatte samma år 5-6 miljarder i bondeled och cirka tre gånger så mycket i handeln¹.

I handlingsplanen till Livsmedelsstrategin finns mål om att 30% av jordbruksmarken och 60% av den offentlig konsumtion ska vara ekologisk till 2030. Det finns även uttalade ambitioner från marknadens aktörer såväl som politiken om att öka exporten av ekologiska råvaror och livsmedel från Sverige.

Samtidigt har efterfrågan på den svenska marknaden bromsat in senaste året, särskilt på svenskproducerad ekoråvara som kött, mjölk och vissa spannmål. Omställningen har bromsat in under 2019 och 2020 och prognosen är nu att arealen ekologiskt certifierad produktion minskar redan 2021, om inte marknadens eller samhällets signaler till lantbruket ändras².

¹ Ekoweb, januari 2020.

² Ekologiska Lantbrukarna, december 2019.

Metod

KANTAR Sifo har intervjuat 500 ekobönder med olika produktionsinriktningar, från olika delar av landet och med olika storlek mätt i omsättning och antal sysselsatta. Intervjuerna genomfördes över telefon i april 2020 och har sammanställts och bearbetats av KANTAR Sifo. Notera att intervjuerna genomfördes under en period då Coronakrisen drabbade Sverige. Det kan ha påverkat resultaten på flera sätt. Organic Sweden och Ekologiska Lantbrukarna har gjort rapportens tolkningar, slutsatser och reflektioner utifrån de enkätsvar som KANTAR Sifo tagit fram.

Jämförelser med svar från 2019 års barometer görs där det bedöms möjligt och relevant. För vissa svar görs även jämförelser med Lantbrukbaromentern som publicerades i februari och som genomförs för svenskt lantbruk som helhet på uppdrag av LRF Konsult, Swedbank och Sparbankerna.

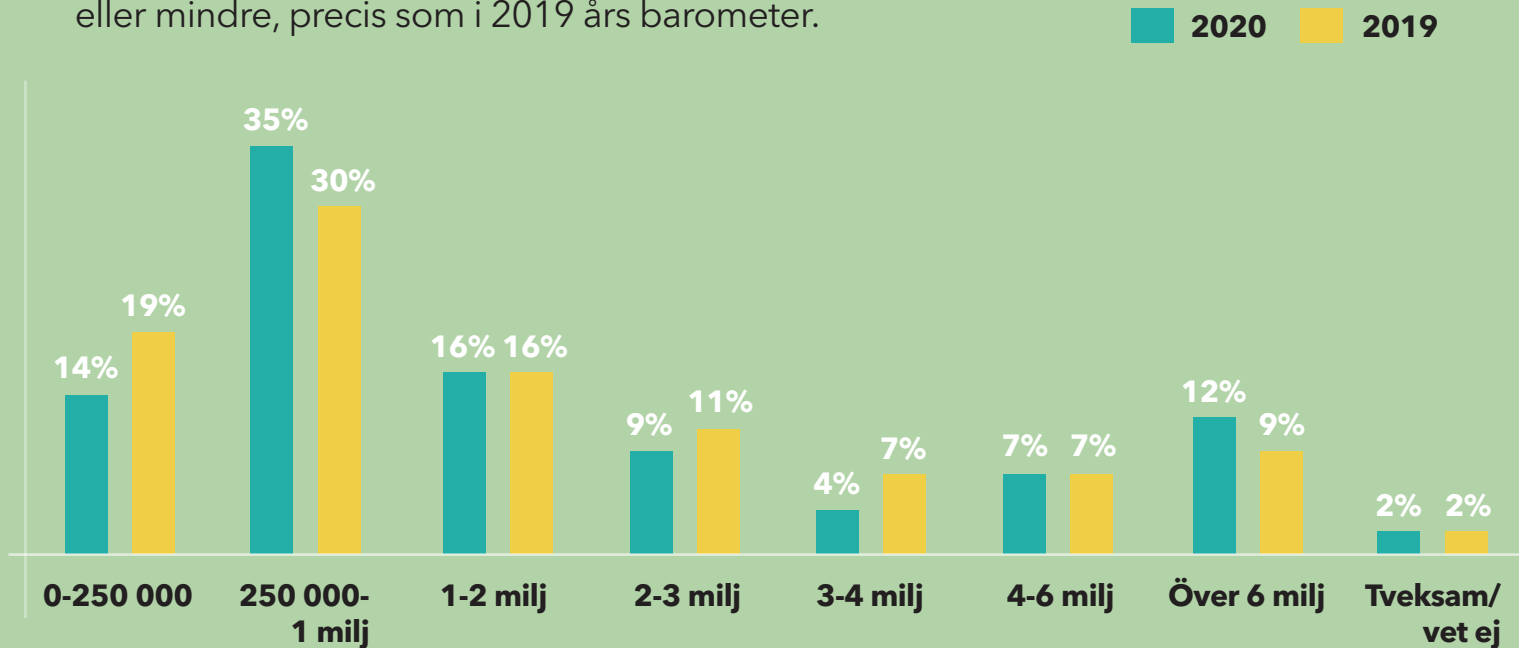
500 INTERVJUADE EKOBOÖNDER FRÅN HELA LANDET

Stabil omsättning på ekogårdarna

Hur mycket omsätter ni per år?

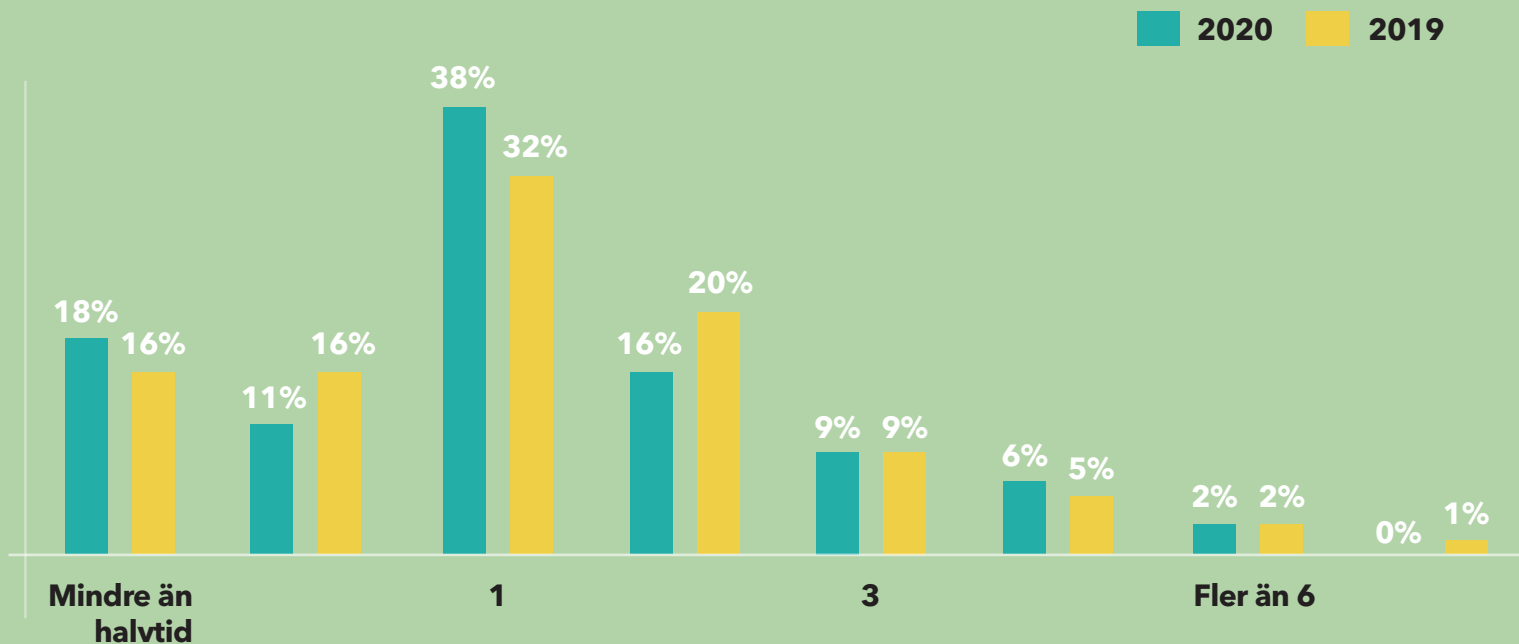
- ◆ Hälften av alla ekolantbrukare omsätter en miljon eller mindre, precis som i 2019 års barometer.

Två av tre ekologårdar har en heltid eller fler

Hur många helårsarbeten finns det på gården?

◆ Antalet helårsarbeten ökar med omsättningen.

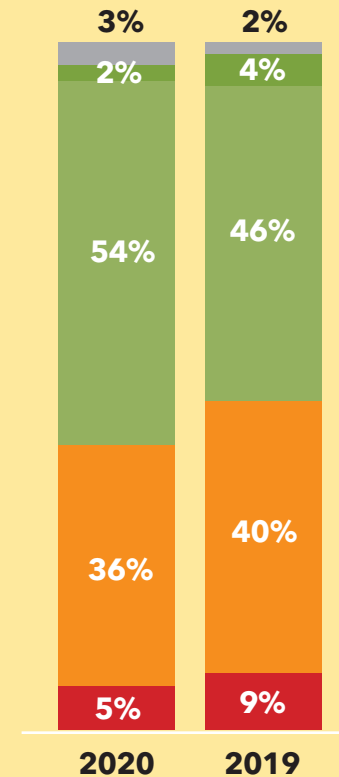
GÅRDARNAS EKONOMI, SYSSELSÄTTNING OCH INVESTERINGAR

Bättre lönsamhet 2020 än 2019

Hur bedömer du lönsamheten i företaget? Är den...

- ◆ Nästan sex av tio (56%) av ekolantbrukarna uppger att de har en god lönsamhet, vilket är signifikant fler än i fjol då motsvarande andel var 50%.
- ◆ 2019 visade Lantbruksbarometern för hela det svenska lantbruket att lönsamheten hade gått ner jämfört med tidigare år. Det berodde till stor del på torkan året innan som resulterade i historiskt låga skördar och skapade störningar på marknaden.
- ◆ Det är även färre i årets undersökning som uppger att de har en mycket dålig lönsamhet i förhållande till tidigare mätning.
- ◆ Under och efter intervjuperioden (april) var det många ekolantbrukare som upplevde en ökad försäljning som en effekt av Coronakrisen. Det gäller framför allt de som har direktförsäljning eller har dagligvaruhandeln som försäljningskanal. De som säljer via grossister eller direkt till restauranger och caféer har däremot behövt hitta nya försäljningskanaler.

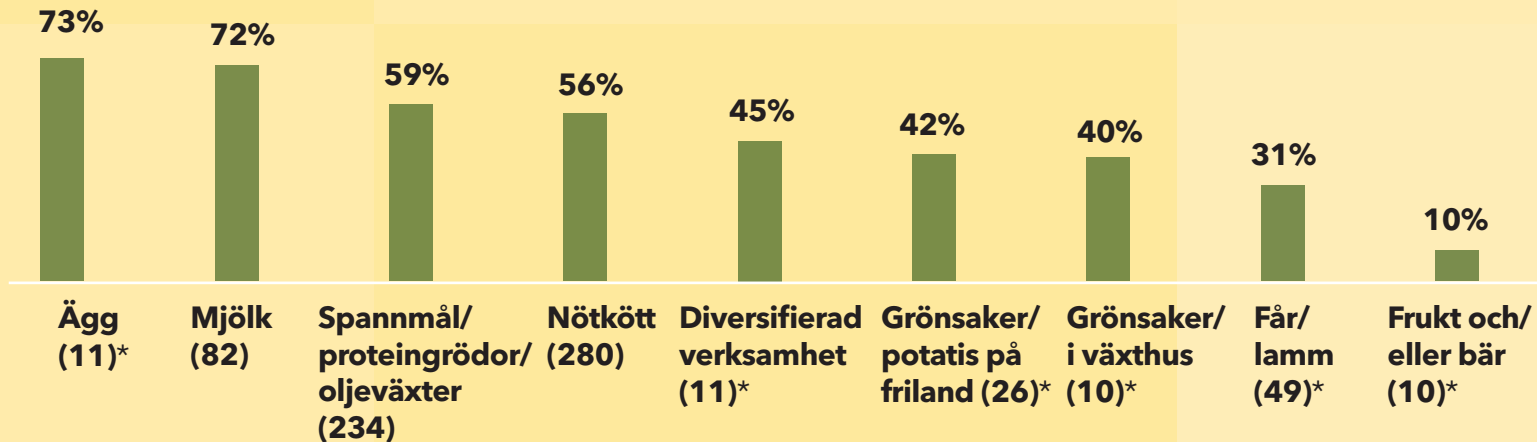

■ Mycket dålig ■ Ganska dålig ■ Ganska god ■ Mycket god ■ Vet ej

Lönsamhet efter produktionsinriktning

Hur bedömer du lönsamheten i företaget?

- ◆ Det är framför allt ekobönder med ägg, mjölk eller spannmål som huvudsaklig produktionsinriktning som upplever lönsamheten som ganska eller mycket god.

Andel ganska eller mycket god per produktionsinriktning.
Antal intervjuade (bas) inom parentes.

*Obs liten bas, tolka resultat med STOR försiktighet

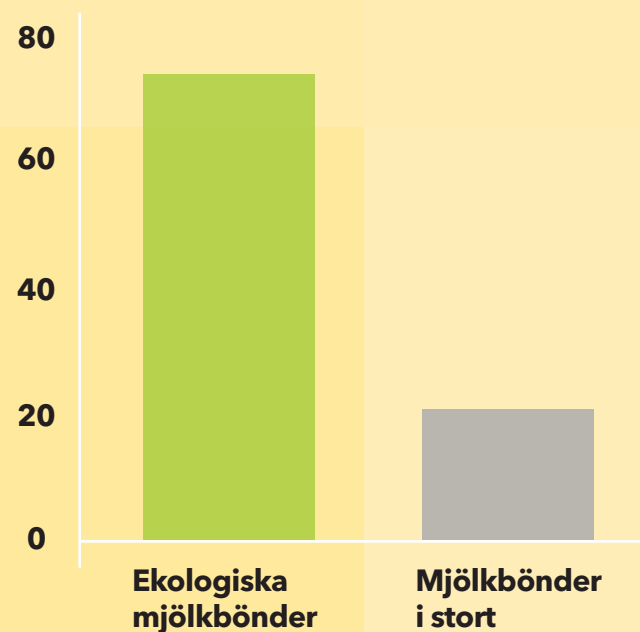
*Lantbruksbarometern 2020.

Bättre lönsamhet hos ekologiska mjölkbönder

Hur bedömer du lönsamheten i företaget?

72% av de ekologiska mjölkbönderna är positiva till sin lönsamhet. Det är en betydligt större andel än de **20%** som uppger ganska eller mycket god lönsamhet i den undersökning som görs för svenskt lantbruk som helhet med 1000 intervjuer genomförda av KANTAR Sifo i januari 2020¹. Frågan är identiskt ställd och bara en månad senare till ekobönderna.

¹ Lantbruksbarometern 2020.

Ingen ökning av antalet sysselsatta

Hur tror du att antalet sysselsatta på gården kommer att utvecklas de närmaste tre åren?

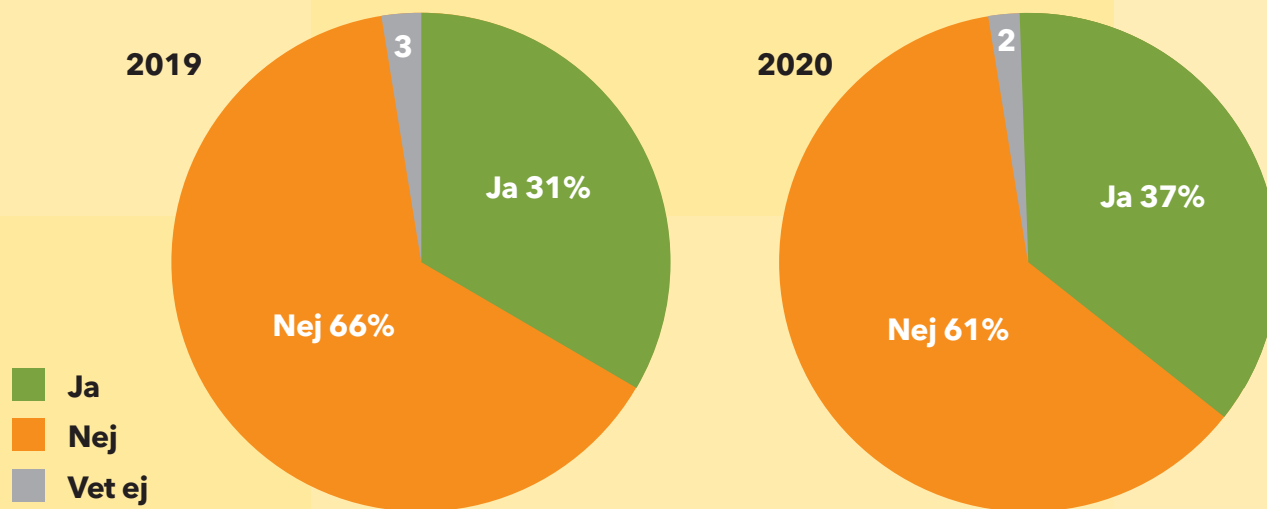

Fler planerar för investeringar jämfört med 2019

Planerar du (gården) att göra väsentliga investeringar under de kommande tre åren?

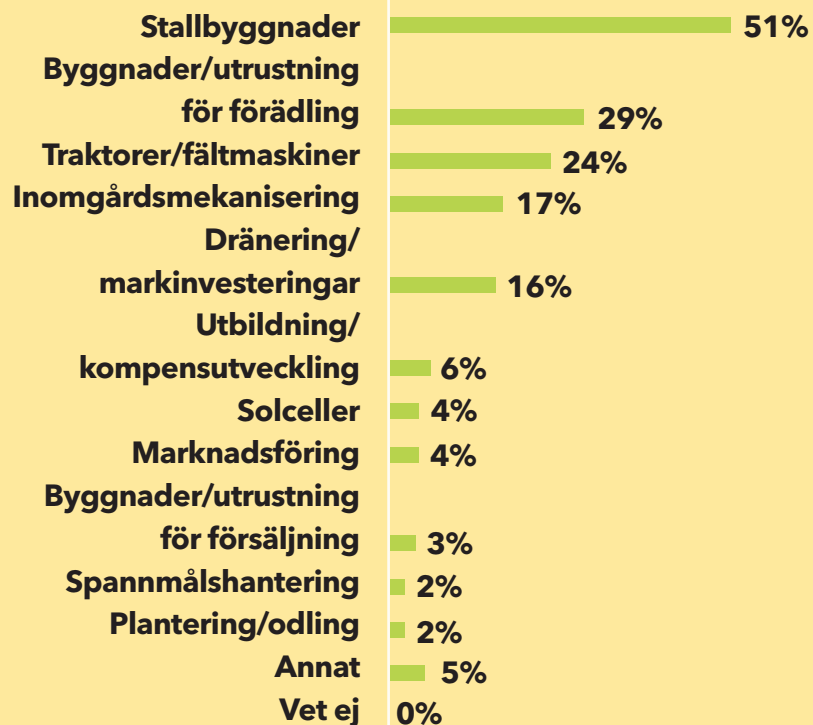
◆ Antal intervjuade (bas): **600 för 2019** och **500 för 2020**.

◆ **37%** av gårdarna planerar betydande investeringar de kommande tre åren, det är fler än 2019 (31%).

Var tredje ekobonde planerar investeringar i förädling

- ◆ Vanligaste investeringsplanerna ekobönderna har är stall och andra byggnader för djurhållning.
- ◆ Ett växande intresse för förädling framkommer då **29%** av ekobönderna planerar investering i byggnader eller utrustning för förädling.

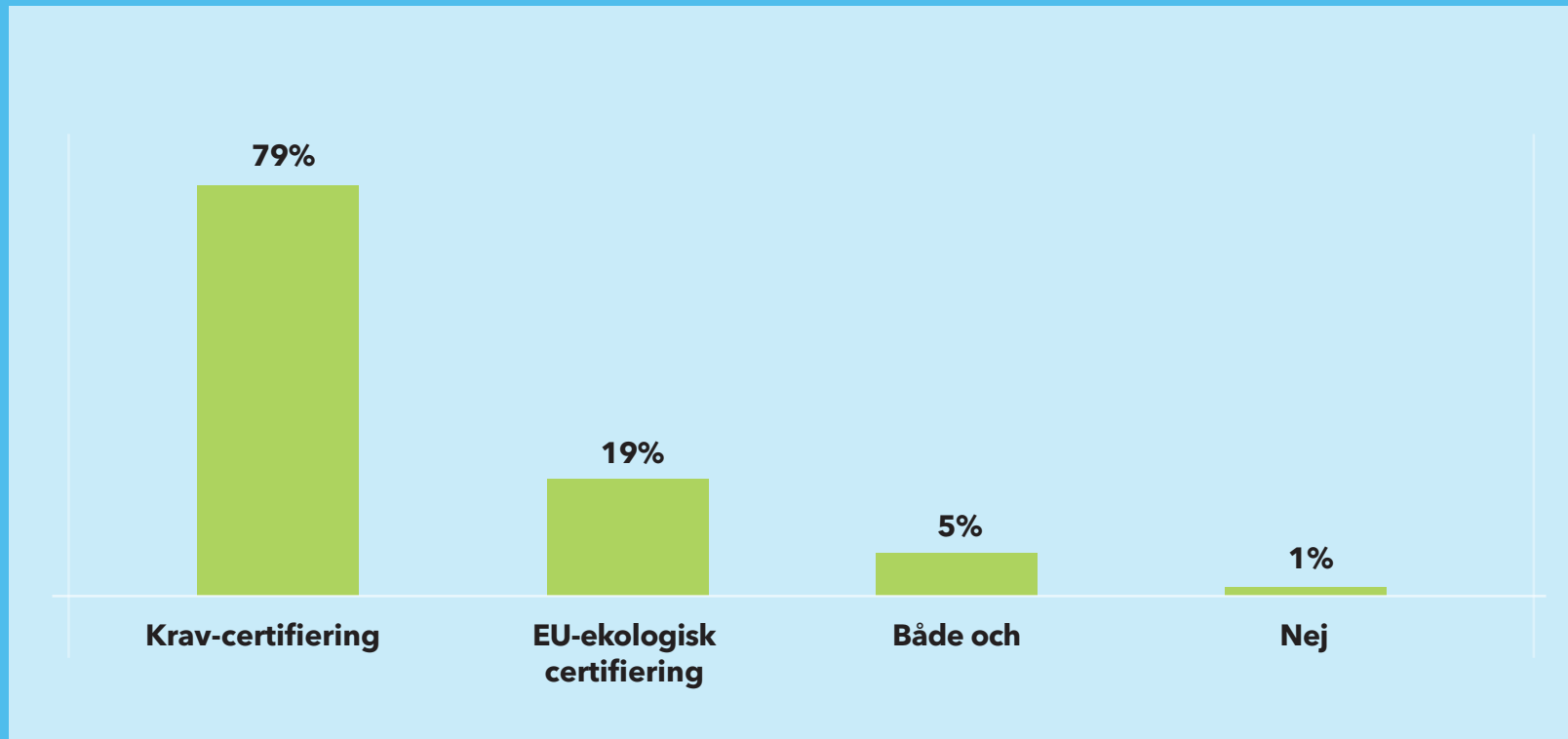
UPPLEVD NYTTA MED EKO-CERTIFIERING

FOTO: TOBIAS REGELL FÖR TIDNINGEN BUFFÉ

KRAV-certifiering vanligast

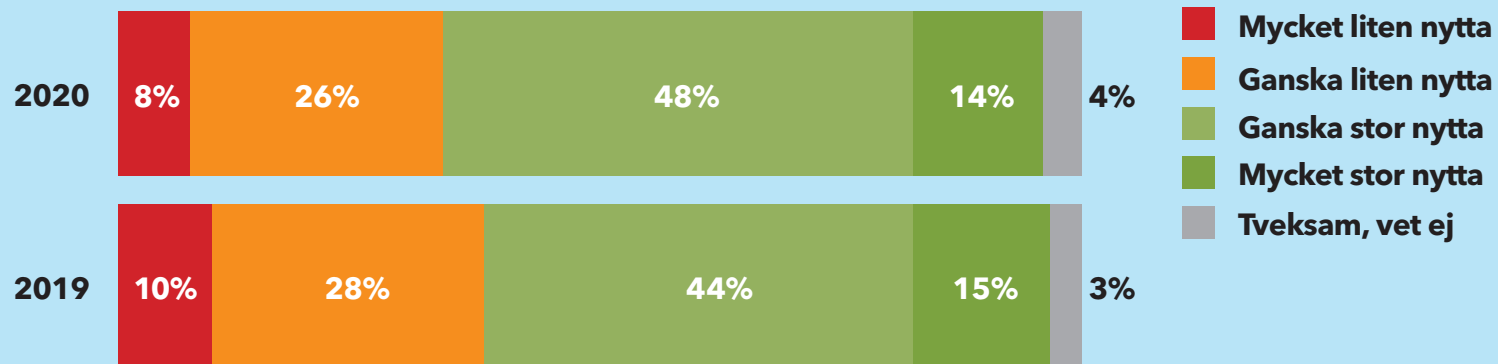
Har ni KRAV-certifiering eller EU-ekologisk certifiering?

6 av 10 har stor nytta av sin ekocertifiering

**Hur stor nytta har din verksamhet av att vara ekocertifierade
när det gäller lönsamhet och utveckling?**

◆ Mjölkbönderna tycker de har största nytta av certifieringen
medan får/lammbönder anser sig ha minst nytta.

FRAMTID

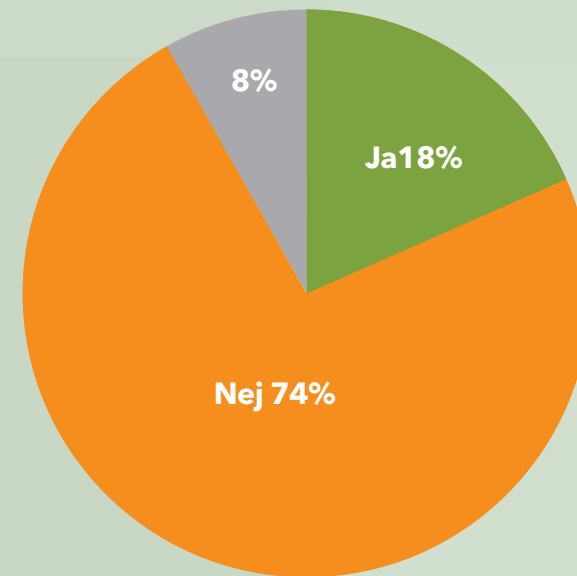
FOTO: ALMNÄS BRUK

Växande exportoptimism bland ekobönder

Tror du att export av ekologiska produkter från Sverige kommer att få stor betydelse för din verksamhet i framtiden?

- ◆ I årets Ekologiska Lantbruksbarometer uppger **24%** att export av ekologiska produkter kommer att få stor betydelse för verksamheten i framtiden, jämfört med **18%** 2019.

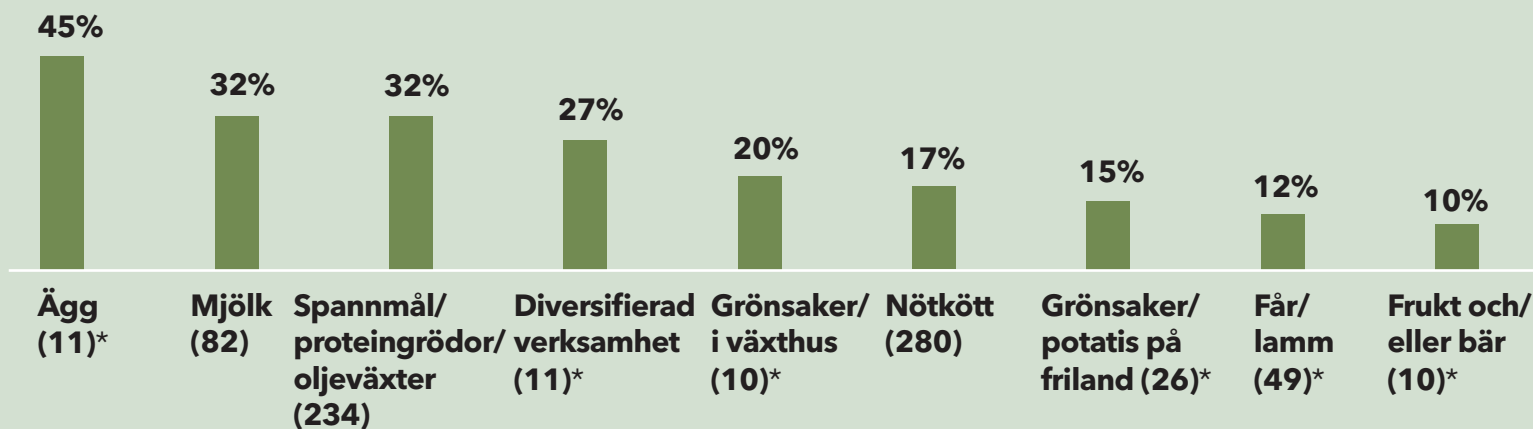

■ Ja ■ Nej ■ Vet ej

Intresset för export ökar

Tror du att export av ekologiska produkter från Sverige kommer att få stor betydelse för din verksamhet i framtiden?

- ◆ Nästan en tredjedel av mjölkproducenterna (**32%**) och spannmålsodlarna (**32%**) tror att exporten av ekologiska produkter kommer att få stor betydelse för sin verksamhet framtiden.
- ◆ Bland nötköttsproducenter tror signifikant färre på export, endast **17%**.

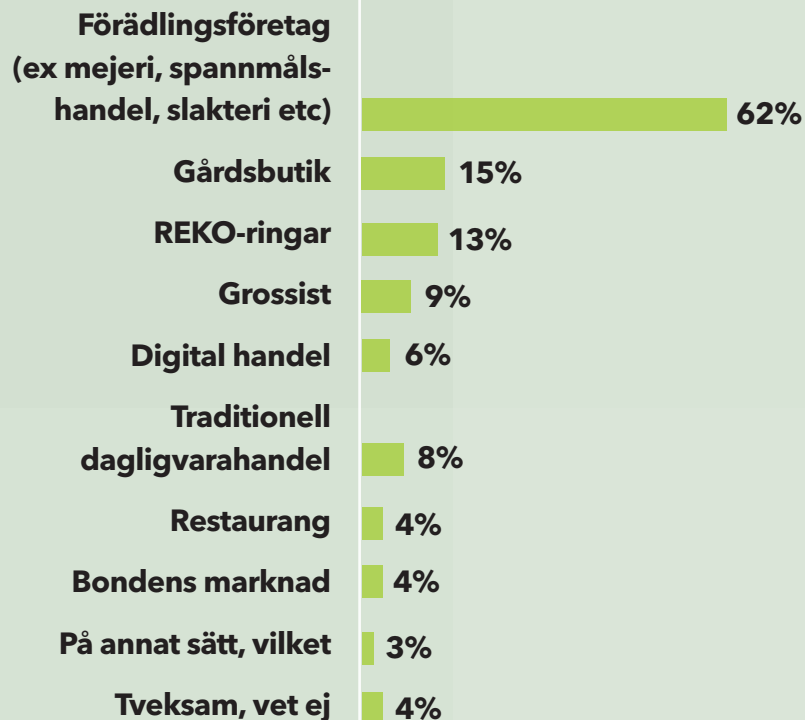

Antal intervjuade (bas) inom parentes.

Direktförsäljning blir allt viktigare

Hur kommer ni/du att huvudsakligen sälja era produkter om 5-10 år?

- ◆ Hela **27%** av de intervjuade tror att direktförsäljning – gårdsbutiker, REKO-ringar, digital handel och Bondens marknad – kommer vara främsta kanalen för försäljning i framtiden.

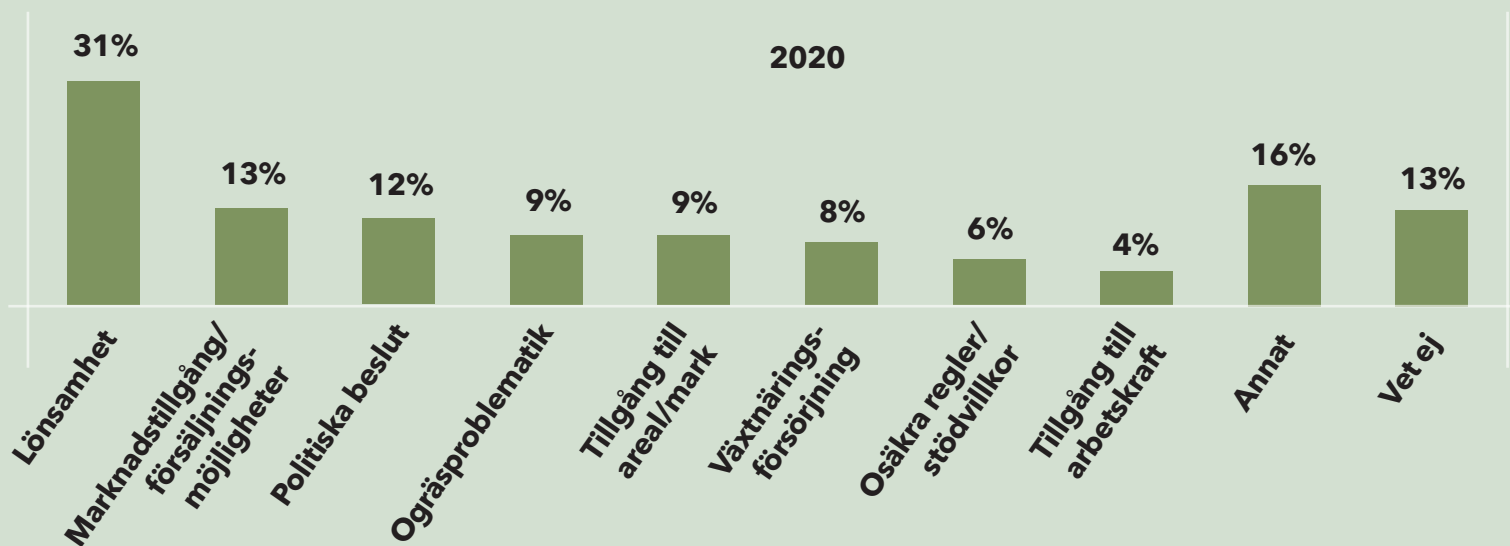
OM MAN INTE RÄKNAR MED
MJÖLKBÖNDERNA ÄR DET **30%**
AV ALLA EKOBOÄNDER SOM TROR
ATT DIREKTFÖRSÄLJNING
KOMMER VARA FRÄMSTA
FÖRSÄLJNINGSKANALEN OM 5-10 ÅR.

Lönsamheten är en utmaning

Vad anser du är de största utmaningarna för att utveckla ekoproduktionen på din gård?

- ◆ Tre av tio (31%) ekobönder upplever att lönsamhet är den största utmaningen.
- ◆ De näst största utmaningarna är politiska beslut på lokal nationell och EU-nivå samt försäljningsmöjligheter.

Slutsats

- ◆ Sveriges ekologiska lantbrukare ser fortfarande mer positivt på sin lönsamhet än svenska lantbrukare i genomsnitt och här utmärker sig ekomjölkbönderna starkt.
- ◆ Lönsamheten är dock en stor utmaning på ekogården och det som skapar störst osäkerhet om framtiden. Osäkra regler och politiska beslut har också påverkan på lönsamheten. Fler ekobönder tror på export jämfört med under 2019, framförallt mjölk- och spannmålsbönder.
- ◆ Många vill investera i utrustning för förädling och nästan en tredjedel av alla ekolantbrukare tror att direktförsäljning kommer vara främsta försäljningskanalen om 5-10 år.
- ◆ En framtidsutmaning för branschen är att kommunicera de dubbla mervärden som lokalproducerad och ekologisk mat innebär, samt att förädlingsaktörer och handel satsar långsiktigt på såväl inhemsk som europeisk marknad för ekologiskt.

Ekologiska Lantbruksbarometern är gjord av Ekologiska Lantbrukarna och Organic Sweden på uppdrag av Jordbruksverket. Resultaten bygger på 500 intervjuer utförda av Kantar Sifo.

Organic Sweden

Organic Sweden - Plattformen för alla som vill verka för ökad försäljning och export av ekologisk och KRAV-märkt mat och dryck. Och som vill öka kunskapen och engagemanget för ekologisk produktion och konsumtion.

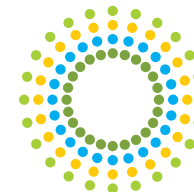
www.organicsweden.se

Ekologiska Lantbrukarna

Ekologiska Lantbrukarna - Medlemsorganisation som arbetar för att politik, regler och marknad ska vara utformade så att svenska ekobönder ges de bästa möjligheterna att utveckla lönsamma och hållbara företag.

www.ekolantbruk.se

Organic
Sweden

Har du frågor om undersökningen?

Sofia Sollén Norrlin sofia.sollen-norrlin@ekolantbruk.se

Charlotte Bladh André charlotte.andre@organicsweden.se